

Aspectes Evolutius i Educatius en les Dificultats d'Aprenentatge de la Llengua Escrita

Objectius

1. Comprendre l'acte lector i l'escriptura a fi d'enmarcar les possibles alteracions en aquest procés d'aprenentatge.
2. Conèixer instruments pedagògics per a prevenir i pal·liar les possibles alteracions d'aquests aprenentatges.
3. Prendre consciència que la pràctica pedagògica s'ha de fonamentar en les teories i investigacions científiques en evolució contínua.
4. Promoure, en els alumnes, l'exposició i el debat de les seves idees prèvies i de la pròpia experiència en aquest àmbit.
5. Fomentar el treball en equip i l'intercanvi entre els companys.
6. Fomentar la comprensió i el respecte a la diversitat.

Continguts

A. INTRODUCCIÓ

Conceptes bàsics

B. L'ACTE LECTOR

1. Significat de la lectura en la nostra societat occidental. Analfabetisme funcional. L'escola occidental i la lectura.
2. Funcions de la lectura.
3. Motivacions per a la lectura.
4. Models explicatius de l'acte lector. Implicacions pedagògiques.
5. Factors lingüístics que intervenen en l'acte lector. Diferència entre llenguatge oral i escrit.
Factors espacials. Discussió.
Factors cognitius. Discussió.
6. Els textos. Contingut i estructura.
7. L'evolució de l'aprenentatge de la lectura. Alteracions. Possibles intervencions pedagògiques.
8. La lectura en infants amb discapacitats.

C. L' ESCRITURA

1. Funcions de l'escriptura en la societat occidental actualment.
2. Relacions entre lectura i escriptura. Discussió.
3. Els tres aspectes de l'escriptura: motòric, ortogràfic i composició de textos.
4. Evolució genètica en un àmbit escolar.
5. Possibles alteracions.
6. Possibles ajudes pedagògiques.

Metodologia

El professor realitzarà les funcions següents:

- Proporcionar de manera formal informació als alumnes.
- Organitzar la recollida de dades pràctiques, a partir d'observacions realitzades a l'escola, entrevistes a nens i pares, etc.
- Analitzar els materials àudio-visuals.
- Reflexionar i comentar treballs teòrico-pràctics.
- Coordinar el treball dels alumnes en petits grups.

Avaluació

L'avaluació es farà tenint en compte els treballs realitzats individualment i/o en grups, i dues proves escrites. També es valorarà l'actitud envers el treball dut a terme a classe.

Bibliografia

- AJURIAGUERRA, J. DE A.; AUZIAS, M.; DENNER, A.. (1964). *La escritura del niño*. Tomos I Y II. Morata, MEC (1991).
- AJURIAGUERRA, J.; AUZIAS, M, y DENNER, A (1973). *La escritura del niño. La evolución de la escritura y sus dificultades*. (Vols I y II. Barcelona. Laia. (Ed. or. francesa: 1964)
- AJURIAGUERRA, J.; CRESAS et al. (1977). *La dislexia en cuestión*. Madrid, Pablo del Rio.
- AZNAR, E.; CROS, A.; QUINTANA, L. (1991). *Coherencia textual y lectura*. Barcelona,
- BAUMAN, F. J.; CASSIDY, M. (1989). Cómo incorporar las estrategias de control de la
- BAUMANN, F. J. (Ed). (1990). *La comprensión lectora. Cómo trabajar la idea principal en el aula*. Madrid, Aprendizaje Visor.
- BAUMANN, F. J.; CASSIDY, M. (1989). "Cómo incorporar las estrategias de control de la
- CAIRNEY, T. h. (1992). *Enseñanza de la comprensión lectora*. Madrid, Morata MEC.
- CAMPS, A.; CALSAMIGLIA, H.; LUNA, X.; MILIAN, M.; CAMPILLO, M.; USANDIZAGA, H; GUASH, O.. (1990). *Text i ensenyament*. Barcelona, Barcanova.
- CAZDEN, C. B. (1982). La lengua escrita en contextos escolares. En Ferreiro, E., . comprensión a la enseñanza con textos base de lectura" en *Comunicación, lenguaje y I*, comprensión a la enseñanza con textos base de lectura. *Comunicación lenguaje y educación*.
- CONDEMARIN, M.; CHADWICK, M. (1990). *La enseñanza de la escritura*. Madrid, Aprendizaje Visor.
- COOPER, J.D. (1986). *Cómo mejorar la comprensión lectora*. Madrid, Aprendizaje Visor
- CUETOS VEGA, F. (1991). *Psicología de la escritura*. Madrid, Ed. Escuela Española.
- CUETOS, F. (1990). *Psicología de la lectura: Diagnóstico y tratamiento de los trastornos de*
- CUETOS, F. (1992). *Psicología de la escritura*. Madrid. Ed. Escuela Española.
- De VEGA, M. et al. (1990). *Lectura y comprensión. Una perspectiva cognitiva*. Alianza Psicología. educación. 45-50.
- FERREIRO, E.; GOMEZ PALACIO, M. Comp. (1982). *Nuevas perspectivas sobre los procesos de lectura y escritura*. Madrid, Siglo XXI.
- FOUCAMBERT, J. (1976). *La manière d'être lecteur*. Madrid, Sermap.
- FREDERICKS, A. D. (1992). *Ideas para la comprensión de la lectura*. Madrid, Trillas.
- FRITH, U. (1984). Specific spelling problems. In R. Malateha & Whitaker (Eds): *Dyslexia, a global Issue*. The Hague. Martinus Nijhoff Publishers.
- GARCIA-DEBANC, C. (1988). Pour apprendre a écrire: Apprendre à résoudre des problèmes d'écriture. En *problèmes d'écriture. Rencontres pédagogiques*, N°19, 11-24.
- GARTON, A. y PRATT, C. (1991). *Aprendizaje y proceso de alfabetización. El desarrollo del lenguaje hablado y escrito*. Paidós. Barcelona. (Ed. or. inglesa: 1988).
- GARTON, A.; PRAT, C. (1989). *Aprendizaje y proceso de alfabetización*. Barcelona, Nova
- GENOVAR, G. y GOTZENS, C. (1990). *Psicología de la instrucción*. Madrid. Santillana.

- GOETZ, J. P.; LECOMPTE, M.D. (1984). *Etnografía y diseño cualitativo en investigación educativa*. Madrid. Morata (1988).
- GOODMAN, K.S. (1982). El proceso de lectura: consideraciones a través de la lengua y del desarrollo. En E. Ferreiro; M. Gomez Palacios (Comp.): *Nuevas perspectivas sobre los procesos de lectura y escritura*. México. Siglo XXI, 15-27.
- Grafik (1991).
- GRAVES, D. M. (1987). *Didáctica en la escritura*. Madrid, Morata MEC (1991). I.C.E. Horsori.
- LEBRERO, M. P. Coord. (1992). *Cómo formar buenos lectores*. Madrid, Escuela Española. *lectura*. Madrid. Ed. Escuela Española.
- MAYOR, J. (1989). Estrategias y programas de intervención en el lenguaje. En J. Mayor; C. Genovard et. als. *Manual de educación especial*. Anaya. Madrid, 481-430. MEC 1990. monde. Nº 215.
- Palacios, M. (Comp.): *Nuevas perspectivas sobre los procesos de lectura y escritura*. México. Siglo XXI, 207-227.
- PARDO A. M. (1993). "Transtornos en el aprendizaje de los instrumentos básicos para la escolarización: lectura, escritura, cálculo" en PUIGDELLIVOL, I. Coord. (1993). *Necessitats Educatives espicals*. Vic, Eumo.
- PARDO, A. M. (1981). "La adquisición de la lengua escrita en un medio diglósico" en *Infancia y aprendizaje*. (1981). Nº 14.
- PARDÓ, A. M. (1993). Breus reflexions sobre la lectura avui. Dossiers Rosa Sensat. Barcelona. *pedagògic*. Ministère d'Education.
- PEREZ, F. J.; URQUIA, B. (1984). *Para la integración del deficiente*. Madrid, Cepe.
- PETITJEAN, A. (1988). "Pratiques de l'écriture et théories du texte" en *Le français dans le monde*, 34, 32-34.
- ROC, M.; URQUIA, B. (1988). L'escrit i la seva funció comunicativa: reflexions pedagògiques. *Perspectiva escolar*. Nº. 129, 21-24.
- ROC, M.; URQUIA, B. (1989). L'interaction communicative chez les enfants à difficultés spécifiques: mise au point d'en modèle pédagogique. *La recherche-action*. In *Glossa*.. Nº. 14, 20-28.
- ROCA, N.; SIMO, R.; GONZALEZ, C. y RABASA, M. (1990). *Ensenyament i aprenentatge de l'escriptura de nens i nenes amb necessitats educatives especials*. Barcelona. ICE de la U.B.
- SIMONS, H. D.; MURPHY, S. (1986). Estrategias en el lenguaje hablado y adquisición de la aptitud de leer. En Cook-Gumperz J. (Comp.): *La construcción social de la alfabetización*. Paidós. Mec (1988), 213-233.
- SMITH, F. (1990). *Para darle sentido a la lectura*. Madrid, Aprendizaje Visor.
- SOLE, I. (1992). *Estrategias de lectura*. Barcelona, Grao, ICE UB.
- VALIQUETTE, J. (1979). *Les fonctions de la communication, au coeur d'une didactique renouvelée de la langue maternelle*. Québec, Service de recherche et expérimentation
- VAN GRUNDERBEEK, N.; FLEURY, M.; LAPLANTE, L. (1986). "Evaluation des stratégies d'identification de mots du lecteur débutant ou en difficulté" en *Revue Française de Pedagogie*. Nº 74
- WELLS, G. (1986). *Aprender a leer y escribir*. Barcelona, Laia 1988.